

Kávésok Lapja

XIII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

5. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. József-krt. 38. I/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-814-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Március 5-ig megfizetendő az I. negyedévi üzletbér második részlete.

Március 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Március 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni március havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Március 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Március 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Március 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön- és rokkantellátási adó.

Benyújtandók a járdafoglalási engedélyek iránti kérvények.

Megjelent a Magyar Kávésok Évkönyve!

Jubiláris napok

A naptár vörösbetűs napjain kívül, minden nemzetnek, minden magánembernek, minden csoportnak, megvan a maga ünnepnapja, amelyen életének valamely jelentős fordulójára visszaemlékezve, pihe-nőt tart, hogy a múlt emlékein felüdülve, a múlt eseményeiből tanulságot merítve, új erővel folytassa a maga munkáját.

Ipartestületünk is ilyen ünnepet tartott — amikor február hó 24-én — évi közgyűlése keretében — tizedik évfordulóját ülte annak a napnak, amikor népszerű, közbecsülésben álló elnökét: Mészáros Győzöt a testület élére állította.

Annál a viszonynál fogva, mely e lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületéhez fűzi, nagyon nehéz e

jubiláris ünnepség személyi vonatkozásait kidomborítanunk. Nem is kívánunk tehát az elnök személyével egyéniségével, tehetségével foglalkozni, annál kevésbé, mert ezt úgy a közgyűlésen és az azt követő társasvacsorán, nálunk illetékesebbek méltóképpen megtették.

Mi csupán az elmúlt tíz év történetére tekintünk vissza, annak munkájára, törekvéseire és eredményeire.

Ipartestületünk jegyzőkönyvei, lapunk vaskos tíz kötete hiven visszatükrözik e tíz év munkáját. Attól kezdve, hogy ipartestületünk saját méltó otthonát megteremtette, saját lapját megalkotta, az ipar minden felmerült aktuális kérdése a leg gondosabban és legalaposabban kimunkálva került a kartársak és illetékes hatóságok elé.

Hogy ez mit jelent, elég hivatkoznunk arra, hogy egyetlen iparágunk sincs annyi kapcsolata a különböző hatóságokkal, mint a vendéglátó, — különösen pedig a kávéiparnak. — A székesfőváros különböző osztályai: ipari, közgazdasági, pénzügyi, viz-, világítási osztályai, a kerületi elöljáróságok és egyéb hivatalok elé tartoznak különböző ügyeink. Szoros kapcsolatban állunk a pénzügyi hatóságok minden fokozatával, fel egész a pénzügyminisztériumig. — Ipari ügyeink az ipari, de főként a kereskedelemügyi minisztériumba tartoznak, rendészeti vonatkozású ügyekben, a székesfővárosi főkapitánysághoz és a m. kir. belügyminisztériumhoz kell fordulnunk. Hol van még a nagy érdekképviselésekkel, kamara, Ipok, a rokon testületekkel való kapcsolat?

Csak ez a vázlatos felsorolás maga is bőséges és intenzív munkát jelent.

Hol van még a testület belső élete. Kisebb nagyobb panaszok, az iparüzés módjának irányítása, tanácsügyek, békéltetések, elvi kérdések, tanácsadás és segítés a legkülönbözőbb ügyekben.

Az adóközösség vezetése és irányítása magában véve elegendő munkát ad egy embernek.

Budapesti Központi Általános Tejcarnok Részv.-Társ.

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: *1-462-65, 1-350-16. Interurban: 1-346-68.

A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója

Tojás osztály

Sürgőnycim: „Köztej Budapest”

És e sok és sokféle ágazó munka mellett a testület elnöke módot és alkalmat talált egy impozáns irodalmi munka kezdeményezésére, megíratására és kiadására, mely a főváros kulturális történetének értékes nyeresége.

Természetes, hogy ily sokágú tevékenység nem mindig jár azzal a sikerrel, amelyet a reáfordított munka megérdemelne.

Erről azonban nem a testület, vagy vezetői tehetnek, de főként azok a szerencsétlen gazdasági viszonyok, melyek között immár két évtizede szünyelünk, sokszor pedig a kellő megértés hiánya. De a munka mindig elvégeztetik és ami egyszer nem sikerült, újra megpróbáljuk, mindaddig amíg előbb vagy utóbb sikert nem érünk el.

Még egy szempontot kell hangsúlyoznunk, — és ez az ipar békéjének szempontja. Ha a hozzánk hasonló érdekképviseletek életét figyeljük, sajnálattal látjuk, hogy igen értékes erő és munkamennyiség morzsolódik le meddő személyi harcokban és kanapéprocesszusokban. Harc benn és harc kívül, mindenki a másiktól félti a maga kenyérjét.

Büszkén mondhatjuk, a kávéiparban ilyesmiről szó sincs. Személyi kérdések sohasem adtak és adnak okot nézeteltérésekre, az egyetértés, a kölcsönös együttműködés minden vonatkozásban teljes. Mi nem harcolunk egymással, nem harcolunk másokkal, a magunk szerény helyét akarjuk betölteni a nap alatt.

Ezek voltak az elmúlt tíz év vezéreszméi, reméljük ezek maradnak az eljövendő esztendőök hosszú során át!

Ipartestületi jubiláris közgyűlés

A fennálló törvényes rendelkezéseknek megfelelően a Budapesti Kávésok Ipartestülete február 24-re hívta össze évi rendes közgyűlését. Ez a közgyűlés messze meghaladta a sablonos évi beszámoló kéréteit, mert meleg baráti ünnepessé vált, amennyiben ez alkalommal köszöntötte elnökét a működésének tíz éves fordulójának alkalmából.

A közgyűlés ennek megfelelő díszes keretben folyt le. A testület számos tagján kívül ipari és gazdasági közéletünk vezetői jelentek meg, akik — mint alább részletesen megírjuk — meleg szeretettel és elismeréssel köszöntötték a testületet és annak jubiláló elnökét.

A közgyűlésen a következők vettek részt:

Vendégek: dr. Éber Antal a kereskedelmi és iparkamara elnöke, Nagy Antal felsőházi tag a kereskedelmi és iparkamara alelnöke, Ipek alelnök, vitéz dr. Gyulay Tibor a kereskedelmi és iparkamara főtitkára, dr. Jeszenszky Gyula kamarai fogalmazó, ifj. Tóth Pál az Iposz elnöke, Malosik Antal a Szállodás és Vendéglős Ipartestület elnöke, Gundel Károly, Speller Henrik a Cukrász Ipartestület elnöke, Dr. Tausz Béla az Idegenforgalmi Érdekeltségek szövetsége képviselője, Dr. Naményi Ernő az Orsz. Iparegyesület igazgatója, dr. Kovalóczy Rezső Ipek titk., Ballai Károly a Száll. és Vendégl. Ipartestület jegyzője, Téglássy Ernő aljegyző, Geguss Dániel ny. főkapitányhelyettes

SZENT ISTVÁN

CSALÁDI SÖR

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

a

Kőbányai Polgári Serfőzde

gyártmánya

Tábori Kornél, Losonczy Gusztáv a Kávésok Áruforgalmi r. t. elnöke Dr. Tomcsányi Béla, Kalmár Sándor, Kallós Márkus és még mások.

A székesfőváros mint felügyeleti hatóság részéről Dr. Vásárhelyi Leó tanácsjegyző.

A testület tagjai közül: Mészáros Győző elnök, Gál Arnold, Szabó Samu, dr. Strausz Vilmos alelnökök, Ádám Károly, Bergl Gusztáv, vitéz Bertha Gyula, Bauer György, Blüh Vilmos, Freiwirth Jenő, Dr. Goldmann Oszkár, Grosz Ödön, Gárdonyi Andor, Gerő Áron, Herlinger József, Hahn Ferenc, Jovics Jenő, Klauber József, Katona István, Krasznér Menyhért, König Jenő, Kreiner Pál, Lengyel Imre, Markovics Lajos, Mózes Samu, Mihók István, Ottó Dezső, Paulini Lajos, Propper Márton, Reiner István, Reichmann József, Rajna Rezső, Rajna László, Singer Kálmán, Sugár Gyula, Schäffer Dezső, Steiner József, Szlavék Károly, Szegő András, Szalay István, Tarján Vilmos, Tihaméry Kálmán, Upor József, Vas József, Vajda Sándor, Weingruber Ignác ipartestületi elnök.

Mészáros Győző elnök a zsúfolásig megtelt teremben d. u. fél 6 órákor nyitotta meg a közgyűlést. Megállapította, hogy a közgyűlés szabályszerűen kiírt és a tagok az alapszabályokban meghatározott számban jelentek meg és így a közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv hitelesítésére Weingruber Ignác és vitéz Bertha Gyula testületi tagokat kérte fel, végül örömmel és szeretettel köszöntötte a közgyűlés illusztris vendégeit és a megjelent kártársakat.

Bejelentette, hogy kimentették magukat Dr. Traeger Ernő min. osztályfőnök, Dr. Kacsóh Bálint min. oszt. tanácsos, Dr. Cséry Bálint rendőrfőtanácsos, Zilahy Dezső igazgató, Dr. Dorogsághy Győző és Dr. Péter Miklós szlov. tanácsjegyzők, Bánó Dezső, Herskovics Lajos és Miklósi József.

A napirend tárgyalása előtt

Dr. Strausz Vilmos alelnök kért szót és a következőket mondotta:

„Törvényszabta kötelezettséget teljesítünk, amikor minden esztendő február havában megtartjuk évi rendes közgyűlésünket. Ez a mi közgyűlésünk rendszerint családi ünnepség, azt nem zavarja meg semmi vihar és szenvedély, mert kartársaink tudják, hogy a testület elnöksége mindent elkövet, hogy az ipar és kartársak érdekét előmozdítsa, jólétét emelje.

Mai közgyűlésünk azonban különösképpen kiemelkedik a többiek sorából, mert most van tíz éve, hogy Mészáros Győző az elnöki székbe először ült.

Ilyen alkalomból azt szokták tenni az ünnepség szónokai, hogy virágos koszorút fűznek az ünnepelt homlokára. En nem ezt a módját választom az ünneplésnek, hanem egyszerűen felsorolom azt, amit elnökünk tíz évi munkássága alatt alkotott.

Tíz évvel ezelőtt testületünk elhelyezése oly primitív volt, hogy a testület alig tudott megfelelni feladatainak. Ma tágas, reprezentatív helyiségben dolgozunk, ahol ime vendégeinket is szeretettel köszönhetjük.

Ipartestületünk tanonciskoláját — mely arra van hivatva, hogy a jövő ipari munkásait és munkaadóit kiképezze, szeretettel gondozta és fejlesztette. Idehozta a magunk székházába, hogy mindig figyelemmel kísérhessük annak munkáját.

Az elmúlt tíz év problémáinak egyik legsúlyosabbika a még most is napirenden levő árrombolás kérdése. Sok súlyos harcot kellett elnökünknek e téren vívni az elmúlt tíz év alatt. Ha a dumipngyet nem is sikerült letörni, arra féket tudott tenni és korlátok között tudta szorítani.

Ha nem is szorosan idetartozik, meg kell emlékeznünk az adóközösség tíz évi működéséről. Ez két irányú: harcot jelentett egyrészt az adókat kirovó hatóságokkal, másrészt a kartársakkal, akik terheiket csökkenteni szeretnék. Elnökünk mindig arra törekedett, hogy mindkét érdeket igazságosan elégítse ki.

Számos kisebb-nagyobb alkotása közül, melyeket felsorolni alig tudnánk, külön kell felemlítenem a pesti kávéipar 250 éves fennállása alkalmából kiadott „Pest-budai kávéipar története” című munkát, melyet Mészáros Győző elnök íratott meg. Néhány napon belül ez a könyv napvilágot fog látni és ebből ki fog tűnni, mit jelentett a kávéipar a székesfőváros történetében.

Ez nemcsak egy fővárosi iparágnak a története, de kultúrtörténetünk kiváló gazdagodása.

Amikor Mészáros Győző munkásságát ünnepeljük, úgy véljük, ezt méltóképpen akkor tehetjük, ha ennek a reprezentatív munkának első példányát, melyet kiváló iparművész által készített díszes kötésbe foglaltattunk, a közgyűlés színe elé testületünk ajánlásával együtt örök emlékezetül neki adjuk. Fogadd szeretettel annak jeleként, hogy a kávéipar történelmének tíz éves korszaka a Te nevedhez fűződik.

Kétszázötven esztendő hosszú idő, mely alatt sok minden történik. A kávéipar e vérzivataros idők alatt megállta a maga helyét és az időkhöz alkalmazkodva igyekszik feladatait teljesíteni.

Egy közület munkája csak akkor lehet eredményes, ha annak élén olyan férfiú áll, aki az eseményeket előre látja és amit el lehet hárítani el is hárítja. Arra kérem a Mindenhatót, adjon Mészáros Győzőnek bátorságot, erőt és jó egészséget, hogy iparunkat továbbra is mindnyájunk boldogulására még sok éven át vezethesse!

A zajos tapsok és éljenzés elhangzása után ifj. Tóth Pál, az Ipartestületek Országos Szövetségének elnöke, szíves üdvözlés és elismerő szavak kíséretében nyújtotta át Mészáros Győzőnek a Nyiregyházi

kongresszus határozata alapján adományozott díszoklevelet és ezüst érmet.

Eber Antal dr., a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke saját és a Kamara nevében fejezte ki jókívánságait a jubiléumnak, akiben az ipari közelet egyik legharcosabb önzetlen nagytudású és tekintélyű vezetőemberét tiszteli, aki sohasem tért ki a küzdelem elől, amikor nemcsak saját szakmájában, de általában a magyar ipar érdekében jogos törekvéseket támogatni és képviselni kellett. A Budapesti Kávésiparnak a vendéglátó iparok keretében legfontosabb szerep jut a nagyraihivatott és Magyarország külföldi megbecsülése szempontjából is nagy jelentőségű idegenforgalom emelése terén. Hogy nyelvünket nem értő, szokásainkat nem ismerő külföldiek fővárosunkban jól, sőt otthonosan érzik magukat, abban a legnagyobb része éppen a kávéiparnak van, amely sokszor jóvátész olyan hibákat is, amiket hivatalos közegek járatlanságukban követnek. A kávéipar bámulatos alkalmazkodó képességét, ügyességét és ötletességét bizonyítja egész 250 évi fennállása és a Kamara igaz szívvel vesz részt a kávéiparnak ezen az ünnepén.

Nagy Antal felsőházi tag, a Budapesti Kamara ipari osztályának elnöke, az egész ország iparossága és az Ipartestületek Országos központja nevében köszöntötte *Mészáros Győzöt*, *Dr. Naményi Ernő*, az Országos Iparegyesület, *dr. Vásárhelyi Leó* tanácsjegyző, a székesfőváros mint felügyelő hatóság, *Malosik Ferenc*, a Szállodás és Vendéglős Ipartestület nevében üdvözölte a jubiláló elnököt.

Mészáros Győző: nem kíván konvencionális szavakkal felelni a megtisztelő ünneplésekre. Amennyiben 10 évi működése alatt sikerült eredményeket elérni, azt annak tulajdonítja, hogy munkatársaival harmonikusan, baráti egyetértésben tudott dolgozni és ezt a viszonyt ez idő alatt semmi meg nem zavarta. Köszönettel veszi az elhangzott üdvözléseket annál is inkább, mert mindenkor a magyar ipari és gazdasági élet vezetőségének példája, különösen pedig *Eber Antalé*, akire mindnyájan büszkén tekintünk, lelkesítette és szolgált mintául neki.

Amennyiben a testület továbbra is megtisztelti bizalmával, folytatja harcát a közterhek csökkentése, az árrömlők ellen, akik ennek a 250 éves iparnak létét veszélyeztetik. Ezután részletesen foglalkozott a kávéipar aktuális kérdéseivel, felemlítette mindazokat a szempontokat, amelyek az év folyamán felmerültek.

A forgalom látszólagos emelkedése egyes üzemekben voltaképp csak illúzió, mert ez a nyersanyagok és közterhek emelkedésének a következménye. Állandóan napirenden vannak a közterhek kérdései, célunk az idejét mult adónemek megszüntetése.

Külön foglalkozik az iparban mutatkozó dumping kérdésével, mely ellen évek óta tartó küzdelmet folytatunk, mely azonban sajnos nincs befejezve. Végül a borraalórendszer megváltoztatásáról számol be, mely teljes mértékben igazolta testületünknek annak idején kifejtett felfogását. Pontos adatok igazolják, hogy a kávéházak alkalmazottai ma kevesebbet keresnek, bár ez a kereset a többi iparágakhoz viszonyítva, még mindig aránylag jobb helyzetet je-

lent. Sajnos e rendszer következménye folytán sok helyen a kiszolgálás minősége leromlott.

Ausztriában ép a napokban úgy a munkavállalók, mint a munkaadók egyetelműleg kijelentették, hogy a borraalórendszer fenntartásához ragaszkodnak. Már pedig Ausztriának idegenforgalma jóval nagyobb, mint a miénk, így tehát nem áll az, hogy a százalékosrendszert az idegenforgalom érdekei követelik.

Tény, hogy a százalékos rendszer bevezetése ezt a kérdést nem hozta nyugvópontra, az agitáció most a fix fizetések behozását célozza, aminek bevezetése a jelen viszonyok között jóformán lehetetlen. Újabb terheket áthárítani nem lehet, a közönség a mai lezsorított árakat is alig bírja viselni, az üzletek mérlege pedig annyira leromlott, hogy újabb terheket vállalni nem bírunk.

Ezután *dr. Havas főjegyző* mutatta be az ipartestület 1936. évi munkásságáról szóló jelentést, melyet a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vett, jóváhagyott.

Az 1936. évi zárószámadások, vagyommérleg, székház mérlege olvastatott fel, melyet a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vett, jóváhagyott és a felelős tisztikarnak és a számvizsgálóbizottságnak a szabályszerű pénztári felmentvényt minden irányban megadta, illetőleg a történt túllépéseket jóváhagyólag tudomásul vette.

Előterjesztetett az 1937. évre szóló költségvetés, melyet főjegyző ismertetett. A közgyűlés a költségvetést jóváhagyta és az ezzel kapcsolatos pénztári műveletek eszközölésére a vezetőségnek a felhatalmazást megadta.

A megüresedett tisztségek betöltése iránt a közgyűlés következőleg határozott:

Elöljárósági tagokká: *Bodó Adolf*, *Freiwirth Jenő*, *Krasznér Menyhért*, *Singer Kálmán* és *Weingruber Ignácot*, számvizsgálóbizottsági taggá: *Stein Sándor*, *Strasser Béla* és *Weingruber Lászlót*, előljárósági póttaggá *Bauer Jenőt*, az ipartestületi szék alelnökévé *Bauer Györgyöt* és ipartestületi ellenőrökké: *Jovics Jenő*, *Freiwirth Jenő*, *Kaiser Sándor*, *Kreiner Pál*, *Ottó Dezső* és *Vajda Sándor* ipartestületi tagokat választotta meg.

Ezután főjegyző beterjesztette az 1936. évi VII. tc. életbeléptetése folytán szükségessé vált alapszabály módosításokat, melyeket a közgyűlés egyhangúlag elfogadott.

Az indítványok során felolvastattak *Grosz Ödön* indítványai, melyek

1. a tisztviselő fizetések visszaállítása, illetőleg felemelése;
2. a zeneszerzői jogdíjak rendezése;
3. az idegenforgalmi érdekek előmozdításával kapcsolatban a zenéltetési záróra meghosszabbítása;
4. a vasárnapi szesztilalom eltörlésére vonatkozó javaslatokat tartalmazzák.

A közgyűlés az indítványokat egyhangúlag elfogadta, és azok előterjesztésével az elnökséget bízta meg.

A napirend ezzel letárgyalatott és elnök lelkes éljenzés közben a közgyűlést berekesztette.

Használt pamlagok, csillárok, billiárdok, márványasztalok, fűzfotelek. Kölcsönzés.
Fried Zsigmond és Fia kávéházi berendezők
 Király-utca 44. — Telefon: 1-291-34

Társasvacsora

A emelkedett lefolyású közgyűlést a Royal szálló fehér termében közel 200 terítékes társasvacsora követte, melyről helyszűke miatt csak röviden számolhatunk be.

A társasvacsora vendégei közül felemlítjük a kereskedelemügyi minisztériumot képviselő dr. Kacsóh Bálint min. osztálytanácsost, a főváros részéről dr. Vásárhelyi Leó tanácsjegyzőt, a ker. és iparkamara részéről: Moór Jenő titkár, dr. Lipcsy Ádám stitkár és dr. Jeszenszky fogalmazókat, az Ipek részéről Papp József kormányfőtanácsost, Dobsa László dr. igazgatót, az Iposz részéről ifj. Tóth József elnököt, Geguss Dániel és dr. Székely Vladimir ny. főkapitányhelyetteseket, Bródy Ernő országgyűlési képviselőt, Bánó Dezső m. királyi kormányfőtanácsost Ottó Zareket, a kiváló német író, dr. Vajda Ödön ügyvédet, a Zeneszerzők (Szövetkezete részéről: László Pál cégvezetőt, dr. Sággy-Russa Béla titkárt, Losonczy Gusztáv elnök-vezérigazgatót, és másokat.

Az estének hölgyvendégei voltak: Mészáros Gyözőné, Bánó Dezsőné, Mende Pálné, Róna Izsóné, Szepte Gyuláné, Kalmár Sándorné, Róna Györgyné, dr. Havas Nándorné, Rozsnyay Sándorné, Markovics Lajosné, Forgó Gáborné.

Ezekén kívül a testület tagjai, az iparunkkal baráti viszonyban álló cégek képviselői nagy számban jelentek meg.

A pecsenye után

Mészáros Gyöző elnök szólalt fel és poharát Magyarország kormányzójának egészségére emelte. — Majd szeretettel és örömmel üdvözölte az est vendégeit, végül a tradicionális Némai serleggel idézte fel az elmúlt idők emlékeit. A Némai jelölte uton kíván az ipar érdekében haladni és hálás köszönettel emlékezett meg az úttörő régi generáció munkásságáról és annak közöttünk megjelent képviselőiről.

Dr. Strausz Vilmos a közgyűlés eseményeihez kapcsolódva, a fehér asztalnál üdvözölte a testület jubiláló elnökét. Rámutatott arra a példaadó önzetlen munkára, amelyet ez idő alatt kifejtett és azt a reményét fejezte ki, hogy még sok éven át láthatjuk őt testületünk élén.

Dr. Kacsóh Bálint Bornemisza kereskedelemügyi miniszter jókívánságait tolmácsolja. Elismeréssel szól a testület munkásságáról és Mészáros Gyöző elnöki működéséről, akinek fáradhatatlan agilitásáról alkalma volt meggyőződni.

Papp József az Ipek nevében köszönetét fejezi ki azért az odaadó támogatásért, melyet a kávésiipartestület a Mészáros Gyöző vezetésével mindenkor tanusított.

Moór Jenő a Kereskedelmi és Iparkamara nevében örömet fejezi ki a szép ünnepség alkalmából. Minden alkalommal őszinte belső meggyőződéssel tanuja a kávésiipartestület és elnöke munkájának. Kü-

Friss termésű teáink és tea keverékeink

megérkeztek.

Különösen ajánljuk igen tisztelt vevőink figyelmébe a hosszú évek alatt kipróbált speciális teakeverékeinket, úgy mint

Imperial tea keverékünket
Royal tea keverékünket
Angol rendszerű eredeti tea keverékeinket,

amelyeket nemcsak eredeti ládában, hanem kimérve is megfelelő impregnált papírsomagolásban hozunk forgalomba.

Ugyancsak beérkeztek legfinomabb minőségű eredeti indiai és kínai tea fajtáink, úgymint a következő fajok:

Ceemum, Darjeeling, Ceylon, Jáva, Pecco. Souchong, Assam,
 tea minőségek.

Kérjen ajánlatot és mintát

Budapesti Kávésok
Áruforgalmi Rt.-nál
Budapest, VIII., József-krt. 38.
Telefon: 1-392-77.

lönösképen szereti és becsüli a kávé sok társadalmát, melynek jelentőségét a főváros kulturája szempontjából értékeli.

Tarján Vilmos szellemes felszólalásában Éber Antalt, a Kereskedelmi és Iparkamara elnökét köszönti.

Ifj. Tóth Pál, első ízben jelent meg, és örömmel látja azt az érdemes tevékenységet, melyet a testület kifejt. Az elnök nevének egészségére emelte poharát.

Bánó Dezső ugyancsak az elnök családját üdvözölte.

Geguss Dániel Mészáros Gyöző személyében a derék iparost, jó polgárt, hazafit és igaz barátot köszöntötte.

Székely Vladimir, mint elnöknek és a kávésiiparnak régi barátja mondott szívből eredő szavakat:

Dr. Bródy Ernő, a polgári összetartás eredményeit, a polgári munka sikerét ünnepelte és köszöntötte Mészáros Gyözőben.

Schwarz Arnold humoros verses felköszöntője nagy sikert aratott, úgyszintén Katona István szelle-

mes felszólalása, melyben a testület évi jelentését karrikirozta, sok kacagásra adott alkalmat.

Szűcs Nándor tréfás felszólalása után Mészáros Győző elnök köszönte meg a hozzá intézett elismerő és üdvözlő szavakat és kérte a hatóságok, kar-társak további támogatását.

Éjfél már elmúlt, amikor a társaság a legjobb hangulatban szétoszlott.

Hivatalos rész

Budapest székesfőváros polgármestere.

61.423—1937.—VI. ü. o.

Tárgy: A nyilvános helyiségekben nyújtott, de belépődíj fizetéséhez nem kötött szórakozásban résztvevőkre megállapított vigalmiadó átalányozása.

H A T Á R O Z A T.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének előterjesztett kérelmeire a vigalmi adóról szóló szabályrendelet 6. §-ában nyert felhatalmazás alapján megengedem, hogy azok a nyilvános helyiségtulajdonosok

I. akik az 1936. évi január hó 16-án kelt 76.619/1935. VI. pm. számú határozatom rendelkezéseinek pontosan eleget tesznek, vagyis az 1936. évi december hó 31-éig terhükre előírt vigalmi adó átalányt befizették, illetve legkésőbb a folyó évi január hó 31-ig befizetik:

M e g j e l e n t

a

Magyar Kávésipari Évkönyv

1937. évi

X. ÉVFOLYAMA

Az évkönyv főbb tartalma:

Határidő nyilvántartás. — Budapesti Kávésok Ipartestületének tisztikara. — A Budapesti Kávéházak tulajdonosainak névsora. — Vidéki kávéházak névsora. — Az új ipartörvény novella végrehajtási utasítása. — Kávéházi árak megállapításának technikája. — A budapesti kávéházak anyagi helyzete. — A kávéházi ipar gyakorlása. — A borraláló rendszer megszüntetése tárgyában kiadott rendeletek.

Az évkönyv ára 3 pengő.

Megszerezhető a Budapesti Kávésok Ipartestülete irodájában (VIII., József körút 38.)

1. az étel-ital felszolgálása közben zenével, énekkel, stb.-vel a közönség részére nyújtott, de belépődíj fizetéséhez nem kötött szórakozásban résztvevőkre a szabályrendelet 4. §. III. bekezdése, a) és b) pontjai szerint személyenként és esetenként 4 és 8 aranyfillérben megállapított vigalmi adót, továbbá

2. a nyilvános helyiségekben játszott kártya, vagy ezzel egy tekintet alá eső bármilyen más játékkért szedett használati díj, vagy a játékkal kapcsolatban bármi más címen szedett bevétel után a szabályrendelet 4. §. III. bekezdése szerint a főváros részére beszedett 25%-os vigalmi adót

az 1937 évi január hó 1-étől kezdődőleg további intézkedésig, legfeljebb azonban az 1937 évi december hó 31-ig terjedő időben havi átalányösszeggel megválthassák;

együttal a nyilvános helyiségek tulajdonosai által fizetendő átalánynak havi összegét a kártya, stb. játék díja után, illetve az étel-ital felszolgálása közben nyújtott szórakozásban résztvevők után általában az 1936. évre megállapított átalány havi összegében fogom megállapítani.

Ebből következik, hogy

II. akik az 1937. évi január hó 31-ik napjáig a terhükre 1936. évi december hó 31-ig előírt vigalmiadó tartozásukat nem fizetik meg, az átalányozással nyújtott kedvezményben nem részesülhetnek.

A vigalmi adó átalány kiszámítására, vagy beszolgáltatására vonatkozólag az eddig kiadott rendelkezéseimet változatlanul érvényben tartom, vagyis az illető nyilvános helyiség tulajdonosa köteles a terhére megállapított átalányösszeget minden hónapban, legkésőbb a hónap 20. napjáig befizetni, mivel ellenkező esetben az átalányozással nyújtott kedvezményt minden további értesítés nélkül, vissza fogom vonni.

A nyilvános helyiségekben rendezett, u. n. rögtönzött táncmulatságokon résztvevők után a szabályrendelet 4. §. III. bekezdése c) pontja értelmében a fővárost esetenként és személyenként 24 aranyfillér illeti meg.

Ilven esetben tehát átalánvösszeg megállapításának általában helye nincs s csak az esetről-esetre néltán előterjesztett kérelmekre fogom a vigalmi adót átalánvösszegben megállapítani.

Az olyan nyilvános helyiségekben, ahol a közönség táncolhat, továbbá ott, ahol a tulajdonos a zenével nyújtott szórakozásban résztvevők után a fővárost esetenként és személyenként megillető 4, illetve 8 aranyfillér átalányozását nem kérte, vagy pedig a megállapított átalányt nem fogadta el, végül amennyiben bármi okból az átalányozást nem engedélyeztem, az adót a szabályrendelet 5. §-ának rendelkezései értelmében városi adójeget ellenében kell beszedni. Köteles tehát a helyiség tulajdonosa akkor, amikor a vendég helvet foglal, a szórakozás neme szerint előírt 4, 8 vagy 24 filléres adójeget a kettészakítással újból való felhasználásra alkalmatlanná téve, a vendégnek átadni, mert az adót csak ilyen formában tekintem lerovottnak. Köteles továbbá úgy a székesfővárosi számvevőség VI. osztályánál készpénzben beszerzett, mint a közönség részére kiadott adójevekről pontos nyilvántartást vezetni, melyből az ellenőrzéssel megbízott fővárosi tisztviselő hitelt érdemlően megállapíthatja azt, a körülményt, hogy a nyilvános

Schillinger Anna Gőzmosógár Rt.
Budapest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b. — Telefon: 1—213—85.
Az ország legrégebbi, modernül berendezett gőzmosódája.

helyiségben nyújtott szórakozásban résztvevők mind-egyikétől az előírt adót adójegy ellenében beszédtek.

Azok a nyilvános helyiség tulajdonosok, akiknek részére az adónak átalányban való megváltását nem engedélyeztem, kötelesek az 1937. évi március hó 1-étől kezdődőleg a kártya stb. játék alkalmával befolyt díjakról és a főváros részére beszédett 25%-os vigalmi adóról naponta pontos feljegyzést vezetni, havonta ezen bevételekről pontos kimutatást készíteni, minden hónap 10. napjáig az előírt formában elkészített kimutatást a pénzügyi osztályhoz benyújtani és ugyanakkor a főváros részére az előző hónapban beszédett vigalmi adót a központi pénztárba beszolgáltatni.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a beszédett adó a főváros tulajdona, azzal senki mint sajátjával nem rendelkezhetik, az adót csak a főváros javára beszedi, kezeli, és beszolgáltatni köteles, mivel ellenkező esetben a büntető törvénykönyv rendelkezései szerint büntetettik.

Utasítom a pénzügyi ügyosztályt, hogy jelen határozatom értelmében a folyamodók egyéni beadványainak elintézésékeppen az átalánynak összegét számítsa ki, a számvévőség által terhükre írassa elő és gondoskodjék az átalány befizetéséről.

Erről a pénzügyi osztályt, a számvévőséget, a Budapesti Kávésok, a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületeit, és végül a Budapesti Kereskedő Ipartársulatát értesítem.

Budapest, 1937. január 28.

A polgármester helyett:

Lamotte s. k.
h. polgármester.

Figyelmeztetés!

A pénzügyigazgatóságnak tudomására jutott, hogy jogi képviseletre egyébként sem jogosult illetéktelen személyek a közönség tájékoztatásukat kihasználva, italmérési engedély ügyek kijárása fejében pénzt vesznek fel. Miután ezen eljárás törvényellenes, annak megakadályozása érdekében figyelmezteti a pénzügyigazgatóság folyamodókat, hogy ilyen egyénekre ne hallgassanak, mert a tárgyalás alatt álló ital-

Jamek, gyümölcs- és főzelékkonzerv

árainkat lényegesen leszállítottuk.

Kérjen árajánlatot

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től
Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 1—392—77.

mérési engedély iránti kérelmek minden idegen befolyásolástól avagy közbenjárástól mentesen csak a törvényes rendelkezések és a hivatalból teljesen díjtalanul beszerzett adatok mérlegelésével fognak elintéztetni. A kérelem kedvező elintézése vagy sürgtése érdekében igénybevevett ilyen segítség az ügy esetleges kedvező elintézését tehát csak károsan befolyásolja. Az ily kijárákat egyáltalán meg sem hallgatjuk, mert a tárgyalás alatt álló kérelmek tárgyában felvilágosítást kizárólag a folyamodó közvetlen hozzátartozója vagy igazolt ügyvédje részére az illetékes osztályvezető ad. De különösen figyelmezteti a m. kir. pénzügyigazgatóság, hogy bármiféle hivatalos üggyel kapcsolatban a helyszínen megjelenő pénzügyi (pénzügyőri) közegek személyazonosságukat arcképes igazolvánnyal igazolni tartoznak. Pénzt vagy bélyeget kérni vagy átvenni, azonban még ezeknek sincs joguk. A magát pénzügyi közegnek valló olyan egyént, aki akár személyazonosságát nem igazolja, akár bármily címen pénzt kér, igazoltatás végett a legközelebbi rendőri közegnek célszerű átadni.

Székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság.

1837—1937: A pesti Kávésgilde és a Budapesti Kávésok Ipartestülete évi közgyűlése

A Budapesti Kávésok Ipartestülete régi levéltárából pontosan visszaállítható, milyen volt a mai kávéosság őseinek közgyűlése 200 évvel ezelőtt 1737-ben és 100 éve, 1837-ben.

1737-ben arról tárgyalt az akkori pesti három kávé, Pest királyi szabad város nemes tanácsával, hogyan lehetne a három kávéból kávéscéhet alkotni, vagyis a három kávést testületté szervezni.

Idők és körülmények azonosságának bámulatra méltó és szinte hihetetlen egyezését mutatja, hogy ak-

CORVINA

könyv- és papirkereskedés

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 48

Telefon: 1-375-86

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás!

Modern kölcsönkönyvtár

havi bér díj 1 pengő

**Kiméletes mosás!
Ragyogó tiszta fehérnemű!
Kávéházaknak előnyös árak!**

**fehérnemű és vegytisztító r.-t.
Visegrádi ucca 31.
Telefonszám: 2-900-79.**

kor amikor ma 1937. február 24-én Mészáros Győző a közéleti tényező, a bpesti és magyar idegenforgalom kávéházi vonatkozásban döntő jelentőségű személyisége, az árrombolás, a „Dumping” kérdését veti fel, akkor 1937-ben a három pesti kávést ugyanez a kérdés foglalkoztatja, mert az egyik pesti kávé a három közül, mint ezt a pesti városi tanácsjegyzőkönyvek igazolják, sokkal olcsóbban adja kávéházi italait, mint a másik kettő. A tanácsjegyzőkönyv megmondja, hogy az árromboló kávé tönkre megy ebbe a saját létével folytatott rablógazdálkodásba, amiből senini haszna nincs és tönkre teszi a másik kettőt is.

Ki volt ez a három kávé? Az első Blázsó a rác Kafánár, aki a kávéházával a keleti töröktípusú kávéházat képviselte a mai Molnár-utca és Havas-utca sarkán, a pesti rác fertályban, a másik Francesco Bellieno Páviából Pestre származott olasz kávé, aki nyilván a billiárdos, nagyvilági kávéházat képviselte, a harmadik Roschfellner Ferenc, aki a német polgári kereskedő, olvasó, sakkozó kávéházat képviselte a mai Belvárosi templom mellett.

A problémák ugyanazok voltak, mint ma, viszont 1837-ben egy fejlődő gazdag város 32 kávésa ült össze, az 1830 és 1848 közé eső rendkívüli társadalmi, nemzeti és gazdasági fellendülés akkori idejében. A belvárosi Feldunator, a mai Dunakorzó rohamosan épült, fejlődött a Lipótváros, már járt a gőzhajó, a nemzeti reménykedés már Széchenyi nevéhez fűződött, épült a város, fellendült a politikai kávéházi vita és csevegés, sorra nyitak meg a ragyogó új kávéházak, melyekről az itt járt angol, holland, porosz, bajor, francia utazók csodákat irnak. Új volt a Wurm a Magyar Király, a Nádor, a Két Kaszinó, a Színház, az Európa és a Tigris Kávéház.

Egy év múlva az 1830-i Nagy Árvíz, 12 év múlva a Szabadságharc, illetőleg Pest bombáztaásának szörnyű éjszakái döntötték romba a pesti kávéházat.

E pusztításból azonban volt föltámadás, amint-hogy lesz és kell is hogy legyen a mai gazdasági válságból is.

Bevilaqua-Borsody Béla dr.

Szalay cukrász tisztességtelen versenypere Szalay kávé ellen

Érdekes tisztességtelen versenypereben ítélkezett nemrég a budapesti törvényszék. Szalay István Lipót körúti cukrász tisztességtelen verseny címén pert indított Szalay Illés ellen, akinek a Margitszigeten volt a kávéháza és vendéglője.

Szalay István előadta a bíróság előtt, hogy Szalay Illés üzleti papírszalvétáin, nyomtatványain, címkein *ugyanolyan betűtípussal* tünteti fel a nevét, mint amelyet ő már évek óta használ. Ezzel a magyarközönséget megtéveszti és tisztességtelen versenyt követ el.

Szalay Illés azzal védekezett, hogy tisztességtelen versenyről nem lehet szó, mert ilyen pert csak versenytárs indíthat, már pedig a *cukrász a kávésnak nem versenytársa.*

A törvényszék ezt a védekezést nem akceptálta, kimondta, hogy a kávéházban épp úgy felszolgálnak kávé, teát, süteményt, mint a cukrászdában, tehát *hasonnemű vállalatokról* van szó. A tisztességtelen verseny fennforog — hangzott az ítélet — ezért a bíróság kötelezte Szalay Illést, hogy a megtévesztő cégfelírást ne alkalmazza.

Ez a döntés ma már tárgytalan, mert időközben Szalay Illés üzemét megszüntette.

H I R E K

Lapunk jelen száma, a bőséges közgyűlési anyag folytán némi késedelemmel jelenik meg, miért olvasóink szíves elnézését kérjük.

Adomány. A Piatnik Nándor cég, mint minden évben, az idén is testületünk jóléti céljaira 200.— pengőt adományozott.

Nagy Antalt, a budapesti kereskedelmi és iparkamara alelnökét az ország összes kamarái által delegált elektorok a felsőház tagjává, Gundel Károly kartársunkat pedig felsőházi póttaggá választották meg. Mindkét választást örömmel vettük tudomásul, mert az iparosság valóban méltó képviselőit küldötte ki a törvényhozás házába.

Az 1936. évi bortermés. A „Statistikai Tudósító” január hó 20-iki száma szerint 1936-ban az országban összesen 4.510.447 Hl mustot szüreteltek, a gyümölcsként értékesített szőlőmennyiség pedig 365.415 métermázsát tett ki.

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

Megaragítják a vizukat 2 mellel. A Vízmuvek beruházásának tereztetere hat mellel akartak meg-
ragítani a víz egységát. Az üzempolitikai bizott-
ság általánosította a számításokat és az az állap-
pont alakult ki, hogy elegendő a vizuknak 18 mellel
20 mellel való telemeztése. A polgármester meg-
hívta elött javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy a
víz köbméterenként új egységát 20 mellelben állap-
ítsák meg. Az emelés következtében a Vízmuvek be-
vétele évenként egy és negyed millió pengővel nö-
vekszik.

Ellenőrzés Franciaországban. Ugy látszik, hogy
külföldi mintára Franciaország is ellenőrizni akarja
az árakat. A napokban fogják megtárgyalni azt a
törvényjavaslatot, amelynek értelmében a létfenntar-
táshoz szükséges áruk egész soránál csak előzetes
engedély alapján lehet majd az árakat emelni. Ellen-
őrző bizottságoknak meglesz az a joguk, hogy joga-
sulatlan áremelésért büntetnek. Büntetésenként 100
ezer frankig terjedő pénzbüntetés és három évig ter-
jedő fogság, nemkülönben az elítelt nevének köz-
nirrtétele van tervezve.

A prágai sonka jelentőségének elvesztése. A prá-
gai sonka importja Magyarországra, a háború előtti
időkben, elég nagy volt. Azóta azonban megváltoztak
a viszonyok, úgy, hogy nemcsak magyar, de egyéb
szempontból is ez a kivitel nagyon lecsökkent. Cseh-
szlovákia prágai sonkakivitele még 1927-ben is
csaknem 16.000 métermázsá volt, ami 33 millió cseh
koronának felelt meg. Egy kimutatás szerint a múlt
évben elért kivitel nem egészen 500 mázsáról számol
be, ami jóval alatta marad az 1 millió cseh koro-
nának. Ennek a nagy szerepet játszó exportcikknak
kiviteli összezsugorodását nemcsak az okozta, hogy
a speciális pácolási eljárásokat a pácmesterek nagyon
is elsajátították, s azt legtöbb országban nagyszerűen
be is vezették, hanem okozták elsősorban az új gaz-
dasági berendezkedések is, melyek az önellátást igye-
keztek megvalósítani.

A sajtok történetéből. Egyike a legrégebbi sajtok-
nak az emmentáli, amely nevet a svájci Emme fo-
lyócskától vette, amelynek völgyében készítik. Már
az időszámításunk szerint első században is ismert
sajt volt. Később leginkább a kolostorokban készítet-
ték. A tizenhetedik században Svajcban már nagy
exportra tett szert az a kiváló sajt. — A trappista
sajt sokkal fiatalabb: alig régebb, mint 50—60 éves.
Első ízben a banjalukai (boszniai) trappista-kolostor
szerzetesei készítették. — Még fiatalabb az óvári
sajt, amelyet a keletporoszországi Tilsitben készített
tilsiti-sajt mintájára mintegy 3—4 évtizeddel ezelőtt
állítottak elő első ízben a mosonmegyei Magyaróvá-
rott. Később az ugyancsak mosonmegyei Ilmic
község neve után ilmicai sajtnak nevezték.

Salgó gőzmosógár

és **fehrneműkölcsönző**

VI., Vörösmarty-u. 54. Tel.: 1-162-86

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Miből telik a slájdorozásra? Az osztrák kereske-
delmi érdekképviseletek statisztikai adatok alapján
kimutatták, hogy nincs egyetlen-egy notórius slájde-
rozó se, aki az árrontást reális eszközökkel folytat-
hatta. A slájdorozó valakit mindig megcsal: vagy
kényszeregységet kért s ezáltal szállítóit károsította
meg, vagy pedig nem fizette meg adóit, avagy végül
a vevőközönséget csapta be. Nyilvánvaló, hogy az ár-
rombolás végeredményben nem más, mint az egész
közgazdaság kárára megkísérelt csalás. Ezért várjuk
türelmetlenül a kamarai fegyelmi bíraskodás megva-
lósítását, amelynek legaldásosabb feladatai közé tar-
toznék a slájdrolás meggátlása.

**A cukrársziparosokat mentesítették a forgalmi-
adófizetés alól.** A pénzügyminiszter m. é. XII. 24-én
rendeletet adott ki, amely a cukrárszipari és cukorka-
ipari üzemek adóbevallásfizetésénél mutatkozó
aránytalanságot, illetve versenyegyenlőtlenséget ki-
vánja megszüntetni oly módon, hogy a kizárólag, il-
letve a túlnyomórészt cukorkákat (dropszot) előállító
kisipari üzemek adóváltásfizetését, amelyet ezideig a
készárúk után viseltek, átvesszi a készárú egyik alap-
anyagát tevő kristályszörpre és az említett kisipari
üzemeket mentesíti a forgalmiadó fizetési kötelezett-
ség alól. Ugyancsak mentesíti a rendelet 1937. január
1-től kezdve a szoros értelemben vett cukrársziparoso-
kat is a cukrársziparművek után az eddigi szabályok
szerint járó forgalmi adóváltás megfizetése alól.

Nem bírjuk az adót. A Cobden-Szövetségben dr.
Bodroghy József egyetemi magántanár előadást tar-
tott „Adóterhet és megélhetés” címen. Csonka-Ma-
gyarország minden egyes lakosa saját szükségleteire
1.10 pengőt, a közszükségletekre 40 fillért költ el. A
só árban 78%, a cigaretta árban 64%, a cakar ár-
ban 35%, a gyufa árban 24% és a ruházkodás ár-
ban 70% a fogyasztási adó terhe. — Hozzátehetjük:
A kenyérben 9 fillér az adó.

STUDIUM

dákó és
írókréta

Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyár
és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Árutorgalmi rt.

Az Ipartestület i. T. budapesti tagjainak figyelmét
felhívjuk a **kartellen kívül dolgozó**

FORUM szódavizgyárra VII. Péterffy Sándor-u. 26

Állandó szódavizvásárlóknak jutányos árak.
Házhoz szállítva. Telefon: 1-358-95

Styl különleges hygienikus fográjó
KIVÁLÓ, MEGBIZHATÓ MINŐSÉG, OLCSÓ ÁR
Styl fográjógyár, IX. Soroksári út 20/a
TEL.: 1-307-36

Abesszin kávé. Rómából írják: A „Lavoro Fascista” a múlt év októberében Bogotában megtartott pan-amerikai kongresszussal foglalkozik, mely Olaszországra nézve különös fontossággal bír. Először merült fel Olaszországnak a kávé-világpiacon való jelentősége Abesszíniával való kapcsolatban. Az abesszin háború befejeztével a piacon Olaszország, mint versenytárs jelenik meg, ami olyan jelenség, amellyel a kávéexportáló közép és délamrikai államoknak számolniuk kell. Természetesen Olaszország nyomban megkezdte az abesszin kávétermelés fokozását és feljavítását. Minőségileg az abesszin kávék minősége nem áll az amerikai, afrikai és arabiai kávéfajták mögött.

Dr. Gundel Endre könyve az idegenforgalomról. A Tábory Kornél szerkesztésében megjelenő Idegenforgalmi könyvtár legújabb kötete: *Az idegenforgalom elmélete és gyakorlata*, amelyet rendkívül alapos és igen széleskörű tanulmányok után dr. Gundel Endre írt meg. Ma már, amikor nálunk 30 millió pengőnél több az idegenforgalom évi bevétele, gazdasági nézőpontból is határozottan fontossá vált az ilyen tájékoztatás. Dr. Gundel tisztázza az idegenforgalom helyes fogalmát, tömören beszámol a történekről és különböző fajairól, valamint az idegenforgalmat befolyásoló tényezőkről. Itt például külön-külön rövid alfejezetek világítják meg a demografiai, a történelmi, a művészeti, társadalmi, politikai, jogi és különösen a gazdasági tényezőket. Megkapjuk a vendéglátó iparok jellemző vonásait, a közlekedés szerepét, az idegenforgalmi organizáció és propaganda módszereit, az idegenforgalmi statisztikát és az idegenforgalom egész gazdasági értékelését. Dr. Gundel a külföldi elismert szakértők minden könyvét áttanulmányozta és pontosan ismerteti. De amellett eredeti elgondolásai, bírálati és javaslati is vannak, amelyek önálló felfogását és a témakörbe való elmélyedését bizonyítják. Izlées kiállítású könyvét a Magyar Idegenforgalmi Érdekeltségek Szövetsége adta ki, ára 4.— pengő és minden jobb könyvesboltban kapható.

Ipari és közigazgatási hírek

Billiárdteremnek üzletszerű létesítése és fenn-tartása. Az alsófokú rendőri büntetőbíróságok terhel-tet engedély nélküli billiárdterem fenntartása miatt a 64.573—1901. B. M. sz. rendelet 1. §-a és a kbt. 76. §-a alapján megbüntették.

A m. kir. belügyminiszter 3404—1936. kih. sz. alatt hozott végzésével terheltek a II. fokú ítélet el-

CSASZÁR IMRE

IX., Lónyay-utca 36.

Gyári raktár: Ebédő és futószőnyegek.
Viaszkosvászón. Len és pamut vászónaruk. Roletták.

Linoleum és gumibur-
kolási szakvállalat.
Aszbeszt padló
készítése.

len előterjesztett felebbezését hivatalból visszautasította többek között, a következő megokolással:

„Terhelt felebbezésében foglaltakat azért nem vehettem figyelembe, mert igaz ugyan, hogy közön-séges billiárdasztal felállításához és üzemeltetéséhez kávéházban, kávétermében, vagy egyáltalában oly nyilvános étkező és szórakozó helyiségben, amely-ben ily asztalok felállítását valamely jogszabály lehe-tővé teszi (78.000/1923. K. M. sz. rendelet, 802/1907. székessöv. Egy. szab. rend.), rendőrhatalósági enge-dély nem szükséges, abban az esetben azonban, ha valaki közön-séges billiárdasztalt külön e célra bérelt helyiségben állít fel, tehát játéktérmetek létesít, ehez a 64.673/1901. B. M. sz. rendelet 1. §-a értelmében, mint szórakoztató eszköznek nyilvános helyen való felállításához előzetes rendőrhatalósági engedélyt kell szereznie.”

Két polgári osztályú végzettség az ipari képesítés szempontjából. A polgári iskola második osztályának sikeres elvégzését tanúsító iskolai bizonyítvány a ta-noncul alkalmazhatóság szempontjából az 1922. XII. tc. 21. §-ának első bekezdésében megkivánt hat elemi iskolai végzettséggel egyenlő értékű. (42.666/1936. Ip. M.)

Munkakönyvi bejegyzés pótlása. A 4650/1935. kih. tan. ítélet szerint a rb. bíró nem kötelezheti a vádlottat a munkakönyvi bejegyzés pótlására. Ez az iparhatóságnak külön dolga.

Az ipartestületek hatósági jellege. Az ipartestü-letek nemcsak törvény által alkotott testületek, ha-nem — minthogy az 184. évi XVII. tc. 127. §-a érte-mében az ipartestületek a hozzájuk tartozó iparo-sokra és segédszemélyzetükre nézve az elsőfokú ipar-hatóságnak az idézett törvény III. fejezete A, B, C betűk alatt meghatározott teendőit is végzik — ható-ságok is. Az ipartestületek tehát e címük mellett jo-gosultan használják a „mint iparhatóság” címet. Ez a cím átruházott jogkörben illeti meg az ipartestüle-teket, mint azt a 9542—1896. K. M. számú elvi hatá-rozat előírja. (20.008—1936.)

Az ipari alkalmazott áttérése képesítéshez kötött iparról képesítéshez nem kötött iparra és viszont. A képesítéshez kötött ipari foglalkozásra kiállított mun-kakönyv alapján bárki áttérhet képesítéshez nem kötött iparban való foglalkozásra, hasonlóképpen azok is, akik gyári munkára való alkalmazás céljából nyer-tek munkakönyvet, ezzel a munkakönyvvel képesí-téshez kötött ipari üzemen is vállalhatnak munkát. (1142.102—1932. K. M.)

A munkaszerződés szabadsága. Ott, ahol külön jogszabály ellenkező rendelkezést nem tartalmaz, az általános magánjog szabályai szerinnt elbírálandó szolgálati szerződések feltételeit a felek szabadon ál-lapítják meg és ekként azt is kiköthetik, hogy a szol-gálati viszony bármikor felmondás és a munkaadó-val szemben mindennemű jogigény nélkül felbontha-tó. (K. II. 3790—1935. dec. 11.)

IMPERIAL FÜGEKAVE

legjobb kávéizesítő. ■ Kérje mindenütt!

Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.,

Kizsákmányoló munkaadó. Az alkalmazott a ki-lépéskor egyezséget kötött a munkaadóval. Később perrel támadta meg az egyezséget azon az alapon, hogy szorult helyzetében írta alá és a munkaadó ezt tudta. A Kúria nem lát kizsákmányolást, mert a felvett összeg kb. megfelel annak, ami rendes felmondás esetén járt volna. (2408—1936.)

A borraivalórendelet nem szüntette meg a munkaadó és alkalmazott szerződési szabadságát. Egy kobányai vendéglős és pincér között olyan megállapodás jött létre, hogy a pincér fizetést nem kap. Többnapos szolgálat után a vendéglős háromnapos felmondással elbocsátotta a pincért, aki kártérítés címén pert indított gazdája ellen. Keresetében azt adta elő, hogy a vendéglősnek a borraivalórendelet értelmében fel kell számíttania a borraivalót vendégeinek és ha ezt nem teszi meg, ezzel kárt okoz az alkalmazottjának. *Dékány dr.* járásbíró tárgyalta az ügyet és elvi jelentőségű döntést hozott ítéletében. A járásbíró elutasította keresetével a pincért azzal az indoklással, hogy a borraivalórendelet nem szüntette meg a munkaadó és munkavállaló szerződési szabadságát és a vendéglősnek, vagy kávésnak joga van arra, hogy alkalmazottjával fixfizetésben állapodjon meg és mellőzze a borraivalórendszert. Ezt az ítéletet a törvényszék *Zombory-tanácsa* is helybenhagyta.

Jár-e az ipari munkásnak végkielégítés? Az 1910—1920. M. E. számú rendelet értelmében végkielégítés csak az ipari és kereskedelmi vállalatok tisztviselőit és kereskedősegeket illeti meg. Ezek szerint végkielégítés ipari munkást — még a fontosabb teendőkkel megbízottat sem — illeti meg. Ebben a tekintetben a rendelet mostohább elbánásban részesíti az ipari munkásokat, mint a tisztviselőket, vagy kereskedelmi alkalmazottakat. Ha azonban az ipari munkás ugyanannál a munkaadónál átműködik munkakörénél fogva tisztviselővé, úgy ezzel a végkielégítéshez való jogát megszerzi és ez esetben a munkásévek is hozzászámítandók a végkielégítés alapját képező évekhez.

Mikor mehet szakorvoshoz az OTI-tag? Amennyiben a betegség szakorvosi kezelést igényel és az Intézetnek a felperes lakóhelyén szakorvosa nincs és a legközelebbi szakorvosi rendelő csak gyalog, illetőleg részben villamoson érhető el, viszont a beteg állapotának és a betegség nemének figyelembevételével megállapítható, hogy a szakrendelés ily módon való látogatása a beteg nyugalmát és gyógyulását veszélyezteti, a helybeli vagy jelentősen közelebbi magánszakorvos igénybevételét a sürgősség kellően indokolhatja és a sürgős szükség megállapítható és pedig nemcsak az első alkalommal, hanem esetleg több napon keresztül is. (Mf. XVII. 7740-11/1933.)

Az iparengedély nem illetékköteles. A pénzügyminiszter 157.519. XI. A. szám alatt a szolnoki m. kir. pénzügyigazgatósághoz leíratot intézett, mely szerint: „Az iparengedélyek és iparigazolványok nem

**Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt**

kávéházakban
nélkülözhetetlen

tartoznak azok közé a hivatalos kiadmányok közé, amelyek az illeték-díjjegyzék 46. t.; illetve az 1931. évi 5100 M. E. számú rendelet 55. §-ában megállapított illetékek alá esnek. Nem helyes tehát a pénzügyigazgatóságnak az az álláspontja, hogy a szóbanlévő iparengedélyekre és iparigazolványokra kiadmányi illeték jár. Meghagyom ezért haladéktalanul intézkedjék, hogy a kerületben lévő elsőfokú iparhatóságok az iparengedélyek és iparigazolványok után kiadmányi illetéket a jövőben ne követeljenek. A miniszter rendeletéből: Hajós s. k. miniszteri osztályfőnök.

A szolgálati jogviszony. A családi kapcsolat magában véve nem akadályozza szolgálati jogviszonyt. Az a körülmény tehát, hogy alperes apósa a felperesnek, nem zárja ki, hogy a felperes mint munkavállaló az élethivatásszerű tevékenységének és munkacéljének tartós leköttetésével az alperes kereskedelmi üzletében szolgálatot teljesítse, az alperes pedig mint munkaadó, meghatározott munkabér fizetésére vállaljon kötelezettséget. Ezért pusztán a peres felek között fennforgó családi viszony okából nem lehet színelgesnek tekinteni az okiratnak azt a — szolgálati viszont létesítő — tartalmát, amely szerint az alperes a felperest az üzletében havi „fizetéssel” alkalmazza. (K. II. 1565—1935. jul. 2.)

Zwack likörgyár elsőrangú gin-t, whisky-t, vermuthot, cocktailt és tokaji borból főzött konyakot hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szíves figyelmébe. Fenti öt cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez páratlanok. Kecskeméti barackpálinkája a legjobb a maga nemében.

Tisztelettel értesítjük t. Feleinket, hogy üzletünket és bemutató helyiségünket 1937. március 1-től V., Akadémia uca 3. szám alá helyeztük át. (A Tudományos Akadémiával szemben). Új telefonszámunk: 12—97—69.

Edinger Arthur és Tsa.

A dohányos ember gyakori panaszja a fejfájás, szédülés, álmatlanság, levertség. Ezeknek oka a dohányárában lévő nikotin. Mindezen kellemetlen tüneteket elkerülhetjük, ha nikotinmentesített NIKOTEX szivart és cigarettát szívunk.

Budapesti kartársaink figyelmébe ajánljuk a **Fórum szódavízgyárat**, mely kartellen kívül dolgozván, igen jutányos árak mellett áll ipartársaink rendelkezésére, állandó vevőknek még különleges árengedményeket biztosít és kötést is eszközöl, úgyhogy minden tekintetben előnyös beszerzési forrásnak tekinthető.

Az új Emke kávéház nagy közönség-sikere nem utolsósorban a berendezés izlées és fényűző voltának köszönhető. A pazar terítékek, a finom porcellánban felszolgált ételek, mind hozzájárulnak a sikerhez. Az Emke részére az összes porcellán szervizeket, antik-arany, beégetett „Emke” emblémával, az iparunkban évtizedek óta kedvelt **Liebhauser József cég** (VII., Király uca 51.) szállította. Kartársaink jól járnak, ha szükségleteik beszerzésénél elsősorban ezt a céget veszik kombinációba.

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

Rongyaiból szőnyeget, takarót!

Ne dobja el régi hasznavehetetlen rongyait, harisnyáit, ruhadarabjait, rossz szőnyeget és textil hulladékát. A fentiek bármelyikéből divatos futót, összekötőt, valamint takarót készítenek. Közigazgatási tisztviselőknek készpénzáraimból 5% engedmény. Vidékieknek 25 pengőn felüli vásárlásnál bérmentve szállítók. **EHRENFELD GÉZÁNE** háziszőttes szövőde, Budapest, VI., Izabella-ucca 67. (Orient mozi mellett).

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

**Magyar Játékkártyagyár R.T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI**

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-453-71.

Alapított 1824.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme,
Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút sarok.) Telefon: 1-378-69.

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likör különleges-ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési
cikkék raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

Kajtár Lajos

vasszerkezeti gyára

Modern vasszerkezetek, vas- és fémportálok gyártása. Kőrforgó ajtók, üvegtető-szerkezetek stb. készítése

BUDAPEST, IX., LILIAM-UTCA 26. SZ. TELEFON: 1-345-21

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Írógépet irodájába, üzletébe, otthonába legolcsóbban **Édes és Decsy-**nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás, javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 1-442-24

SIDOL

vegyitermékek gyára R.-T.

Budapest, XIV., Cserei-u. 14.

Telefon: 2-966-86, 2-968-94.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,

Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.